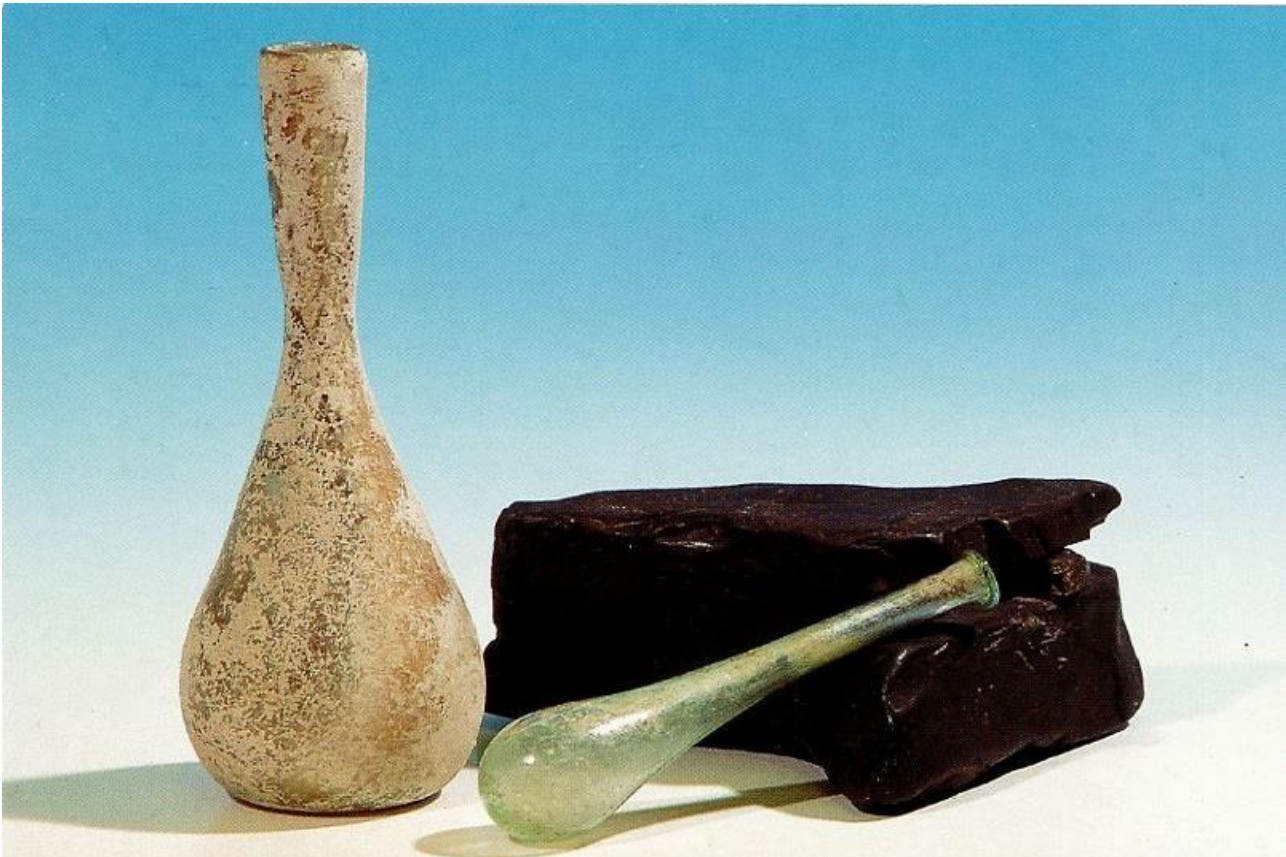

Sonkajärvellä sijaitseva Kansainvälinen pullomuseo avattiin vuonna 1986. Idean isänä on Kuopion yliopiston fysiologian professori Osmo Hänninen, joka aloitti pullojen keräämisen 1970-luvulla. Pullomuseossa on noin 6500 pulloa, joista suurin osa on saatu lahjoituksina eri puolilta maailmaa.

Sonkajärvellä on paneuduttu pullojen historiaan ja nykypäivään. Pulloihin erikoistunut lasimuseo - Kansainvälinen pullomuseo - avattiin Sonkajärvellä vuonna 1986. Museon kokoelmissa on noin 6000 eri puolilta maailmaa kerättyä ja kortistoitua pulloa vanhasta suomalaisesta mahapullostä ja parrunpätäkstä kiinalaiseen akupunktio-, hajuste-, hyttyskarkotepulloon. Pullokokoelmat ovat kiehtovan värikäs katsaus oman maamme ja vieraiden maiden kulttuurihistoriaan.

Pullomuseo on esteettisesti nautittava nähtävyys. Valaistuissa vitriineissä lasin kauneus, hervät värit ja muotojen rikkaus pääsevät oikeuksiinsa. Pullojen paljoudesta johtuen kokoelmia vaihdetaan aika ajoin.

Lasin historiaa

Roomalaisajalta on säilynyt runsaasti lasiesineitä, pullot mukaan luettuna. Kirkkaan lasin lisäksi monella tavalla koristettua ja värillistä lasia on säilynyt runsaasti. Jerusalemin pyhien kirjoitusten museossa on nähtävänä noin 30 - 40 cm läpimitaltaan oleva "Ievonnaislautanen", joka voisi yhä edelleen olla myynnissä. Kuitenkin se on säilynyt Kuolleen meren äärellä luolassa liki 2000 vuotta vanhojen kirjoitusten seurana. Vähässä-Aasiassa ja muuallakin Välimeren alueella kuivuus ja suhteellisen lämpimät olosuhteet ovat sallineet monien esineiden säilyä meidän iloksemme. Museon vanhin pullo on Rooman vallan aikainen kyynelpullo, joka on 1600 vuotta vanha. Tarina kertoo, että pulloon on vuodatettu kyneleet ja siten on mitattu surun määrä. Samoilta ajoilta on myös öljypullo, joka on löydetty Syyriasta. Millefiorilasia valmistettiin lasirihmoista. Lasilaatuja osattiin kerrostaa ja niiden väliin opittiin sijoittamaan kultalehteä. Rooman keisarikunnan aikana saavutettiin taso, jota sopii edelleen kunnioittaa. Lasimassan käsittely antoi koko joukon haasteita löytäjilleen. Tuohon jäykkään nesteeseen syntyy helposti ilmakuplia. Niiden hävittäminen on vaikeaa, mutta niiden suurentaminen on puolestaan helppoa, kun sen osaa.

Lasin puhaltaminen

Sidonilaisten kunniaksi luetaan lasipuhalluksen keksiminen runsaat 2000 vuotta sitten. Belus-joen hiekasta ja merikasvien tuhkasta eli lähes ilmaisista raaka-aineista kasvoi laaja teollisuus. Lasin puhaltaminen pulloiksi ja muiksi astioiksi kehittyi nopeasti huomattavaksi käsityötaidoksi. Aleksandria oli taidon keskus. Rooman valtakunnan kaikkiin osiin syntyi verstaiteita. Lasimestarit oppivat jo tuolloin mangaanin avulla poistamaan raaka-aineen epäpuhtauksista

johtuvan lasin värjäytymisen. Näin saatiin kirkasta lasia. Laseihin saadaan eri värisävyjä lisäämällä lasimassassa olevaan hiekkaan rautaa. Vihreissä ja sinisissä pulloissa säilytettiin mm. viiniä.

Suomalaisten pullojen historiaa

Museon ensimmäiset suomalaiset pullot ovat 1800-luvun alusta. Paloviinaa valmistettiin aluksi ulkomaisista raaka-aineista, pääasiassa viineistä. Vilja tuli raaka-aineeksi vasta myöhemmin. Vähitellen paloviinan tuotannosta kehittyi tärkeä elinkeino ja verotuksen kohde. Lakeja valmistuksesta vuoroin tiukennettiin ja vuoroin väljennettiin. Muutamia virstanpylväitä ennen kieltolakia: 1686 kirkkolaissa kiellettiin pappeja polttamasta viinaa myytäväksi, 1775–87 viinan valmistus valtion yksinoikeutena, 1800–66 kansalaisille oikeus veronalaiseen kotitarvepolttoon, 1895 anniskelua ja vähittäismyyntiä rajoitettiin, 1919–32 kieltolaki.

Muuta tietoa

Maitopullot ovat olleet hyvin erilaisia eri puolilla maailmaa. Maitopullokokoelmastamme löydät pulloja USA:sta, Ranskasta, Itävaltasta, Englannista ja Suomesta. Suomalaiset maitopullot olivat leveäsuisia ja kirkkaasta lasista puhallettuja. Ruskea standardi maitopullo tuli käyttöön 1950-luvun alkupuolella ja poistettiin käytöstä 10.4.1969.

Museon kokoelmaan kuuluu myös mielenkiintoinen, sisäpuolelta hopeoitu aurinkopallo, joka on peräisin Lahdesta Mikkulankartanon puutarhasta, jossa sitä on käytetty 1920- ja 30-luvuilla lintujen karkottamiseen. Lisäksi pullomuseo esittelee suomalaisia muste- ja talouspulloja eri vuosikymmeniltä. Mukana on esimerkiksi kansakoulussa käytettyjä mustesäiliöitä. Erilaisia pienikokoisia pulloja on myös ympäri maailmaa. Peruskokoelmaan kuuluu myös apteekkilasia ajalta, jolloin lääkkeitä säilytettiin pulloissa. Apteekkilasi oli useimmiten ruskeaa.

Pullomuseon yläkerrassa esillä:

- Suomalaisia puukoreja ja maitopussi 70-luvun alusta.
- Coca-Cola pullojen kokoelma. Suomeen Coca-Cola tuli vuonna 1952 ja sen on keksinyt John Pemberton vuonna 1886.
- Suomessa on 3 pääanimoa, joista on kaikista oma kokoelmansa.
- Vanhassa apteekissa apteekkari itse sekoitti lääkkeit asiakkaille.
- Pullomuotti vuosisadan alusta; 1400 -asteinen lasimassa puhallettiin muotin yläosassa olevasta reiästä ja ilmanpaineen avulla lasimassa painui muotin reunoille.
- Pontikan keittäjiä.
- Alkon juhlapulloja, jotka eivät ole olleet myynnissä.
- Lasin valmistukseen tarvittavia raaka-aineita.
- Erilaisia kosmetiikkatuotteita.
- Koboltin väristä lasia.
- Mummon mehukellari.